

**UNIVERZA V MARIBORU
MEDICINSKA FAKULTETA
Slomškovo trg 15
2000 Maribor**

Katedra za družinsko medicino

NAVODILA ZA VAJE ZA ASISTENTE OZIROMA VODJE SKUPIN

**Družinska medicina I, 4. letnik, 7. semester
Študijsko leto 2007/08**

DRUŽINSKA MEDICINA

UČNO GRADIVO – NAVODILA ZA VAJE

1. izdaja

Urednica: Zalika Klemenc-Ketiš

Avtorji: Janko Kersnik, Ksenija Tušek-Bunc, Štefek Grmec, Petra Klemen, Suzana Kert, Erika Zelko, Tatjana Geč, Dejan Kupnik, Andrej Kravos, Vojislav Ivetič, Zalika Klemenc-Ketiš

Izdala: Katedra za družinsko medicino, Medicinska fakulteta Univerze v Mariboru

KAZALO

<u>KATEDRA ZA DRUŽINSKO MEDICINO.....</u>	<u>2</u>
<u>1 UVODNE VAJE, IGRANJE VLOG.....</u>	<u>4</u>
<u>2 PRVO SREČANJE Z VODJO SKUPINE.....</u>	<u>10</u>
<u>3 ČAKALNICA.....</u>	<u>14</u>
<u>4 SPORAZUMEVANJE I.....</u>	<u>20</u>
<u>5 HIŠNI OBISK.....</u>	<u>24</u>
<u>6 DELO V SKUPNOSTI.....</u>	<u>28</u>
<u>7 LABORATORIJSKA DIAGNOSTIKA.....</u>	<u>32</u>
<u>8 DRUŽINA V PATRONAŽNI SLUŽBI, KRONIČNI BOLNIK V PATRONAŽNI OBRAVNAVI.....</u>	<u>39</u>
<u>9 OSNOVNOZDRAVSTVENI PRISTOP.....</u>	<u>43</u>
<u>10 PREDPISOVANJE FIZIKALNE TERAPIJE.....</u>	<u>48</u>
<u>11 DRUŽINA.....</u>	<u>52</u>
<u>12 SPORAZUMEVANJE II.....</u>	<u>59</u>
<u>13 NUJNA MEDICINSKA POMOČ.....</u>	<u>63</u>
<u>14 CELOSTNI PRISTOP.....</u>	<u>66</u>
<u>15 VAJE V AMBULANTI: ZNAČILNOSTI DRUŽINSKE MEDICINE.....</u>	<u>70</u>
<u>16 VAJE V AMBULANTI: AKTIVNO POSLUŠANJE.....</u>	<u>75</u>
<u>17 VAJE V AMBULANTI: VKLJUČEVANJE BOLNIKA V LASTNO ZDRAVLJENJE.....</u>	<u>79</u>
<u>18 VAJE V AMBULANTI: UPORABA ČASA V DIAGNOSTIČNE IN TERAPEVTSKE NAMENE.....</u>	<u>84</u>
<u>19 VAJE V AMBULANTI: POSEBNOSTI POSVETA V DRUŽINSKI MEDICINI.....</u>	<u>88</u>
<u>PRILOGA 1: NAVODILA ZA PISANJE SEMINARSKIH NALOG.....</u>	<u>93</u>
<u>PRILOGA 2: NAVODILA ZA PRIPRAVO POROČILA O DRUŽINI.....</u>	<u>103</u>
<u>PRILOGA 3: OCENJEVANJE VEŠČIN SPORAZUMEVANJA ZA POSAMEZNE STOPNJE POSVETA.....</u>	<u>106</u>
<u>PRILOGA 4: OCENJEVANJE SPLOŠNIH VEŠČIN SPORAZUMEVANJA.....</u>	<u>108</u>
<u>PRILOGA 5: OCENJEVALNI LIST ZA SPORAZUMEVANJE.....</u>	<u>110</u>
<u>PRILOGA 6: OCENJEVALNI LIST KOMUNIKACIJE ZDRAVNIKA Z BOLNIKOM.....</u>	<u>112</u>
<u>PRILOGA 7: OCENJEVALNI LIST ZA SPORAZUMEVANJE – KONČNI.....</u>	<u>113</u>
<u>PRILOGA 8: PRIVOLITEV ZA VIDEOSNEMANJE POSVETA.....</u>	<u>114</u>

PRILOGA 2: Navodila za pripravo poročila o družini

Poročilo o družini vsebuje družinsko drevo ("družinogram"), družinski profil in družinsko problemsko listo. Namen te naloge je, da se študent podrobneje spozna z družino in njenim delovanjem. Pri tem odkriva kako delovanje družine vpliva na nastanek in razvoj bolezni in obratno. Navezuje se na predavanja Družina v družinski medicini, Družina v zdravju in bolezni in Ocenjevanje družine. Osnovna literatura je učbenik Osnove družinske medicine, vendar želimo, da študenti v seminar inovativno vnesejo svoje osebno videnje in izsledke iz drugih virov o družini.

Družino, ki jo študent obiše, določi mentor, asistent, patronažna sestra, ali si jo študent izbere sam, ki pridobi tudi soglasje družine za sodelovanje pri pouku. V ta namen dobi poseben obrazec, ki ga predstavnik družine podpiše, študent pa predloži asistentu. Za točen čas obiska družine se študent dogovori samostojno. Poročilo o družini naj zajame vsaj tri generacije. Ni pa nujno, da vse tri generacije živijo skupaj. Zaradi varovanja osebnih podatkov naj bodo imena družinskih članov izmišljena, ravno tako naslov. Na lastno željo ali na željo kateregakoli družinskega člana lahko študentje po opravljenem zaključnem razgovoru poročilo zadržijo. En izvod poročila pa je namenjen mentorju. Na prvi strani naj bodo napisani datum, ime in priimek študenta, mentorja in asistenta skupine na Katedri.

Predvideni porabljen čas za Poročilo o družini = 5 ur (2 uri obisk, 2 uri priprava in 1 ura predstavitev)

Poročilo mora biti v pisni obliki oddano pravočasno asistentu, vodjo skupine, v 7. semestru, da je še možno izdelke še ev. dopolniti. Opis družine naj bo pripravljen v elektronski (na disketi, CD-ju ali na e-naslov: katedra.dm.mf.um@gmail.com) in papirnati obliki. Poročilo o družini je lahko tudi seminarska naloga, če asistent odobri, da študent družino predstavi pred skupino in o njej vodi razpravo.

Primere poročil o družini si študentje lahko ogledajo na Katedri.

Poročilo naj bo izčrpno (približno 5 tipkanih strani) in mora vsebovati:

1. Družinsko drevo

Razvidne morajo biti naslednje značilnosti družine:

- * število družinskih članov
- * njihova starost in spol
- * poroke in ločitve
- * njihovi najpomembnejši zdravstveni problemi oz. dejavniki tveganja
- * pri umrlih družinskih članih (v treh generacijah) je treba napisati vzrok smrti
- * skupno gospodinjstvo
- * najpomembnejši odnosi (navezanost, sovraštvo itd.)
- * izdelano naj bo s pomočjo risarja v Wordu ali podobnem programu in ne na roko

2. Družinski profil

Družinski profil naj vsebuje naslednje podatke:

- * tip družine (jedrna, enostarševska, sestavljena, razširjena)
- * stopnjo družinskega ciklusa (družina s šolskimi otroki, družina z mladostniki, družina s prvorojencem, doba začetnega partnerstva, obdobje praznega gnezda)
- * družinski APGAR I in APGAR II
- * kratek opis medsebojnih odnosov, opis partnerskega odnosa
- * kdo predstavlja dominantnega družinskega člana (kratka razlaga zakaj ste označili določenega družinskega člana za dominantnega in na katerih področjih)
- * družinska vloga posameznega družinskega člana
- * življenjski slog (pogostnost rekreacije, kvaliteta prehrane, prisotnost škodljivih razvad)
- * izobrazba oseb v družini
- * pomembni dogodki v družini
- * reakcije družine na bolezen (družina bolniku pomaga, ga spodbuja ali obratno ipd.)
- * Odnos bolnika do bolezni (jo sprejema, zavrača, ipd.)
- * etnično (ne etično) in kulturno ozadje
- * mreža socialnih stikov (sorodniki, prijatelji, sosedi...)
- * odnos s člani širše družine in odnosi po gospodinjstvih
- * družinska anamneza: dedne bolezni in obremenjenosti
- * rekreacija in preživljanje prostega časa (kaj počnejo in kako ga preživljajo – skupaj, odrasli skupaj in otroci posebej, vsak posebej)
- * družinsko okolje: opis doma, higienskih razmer, urejenosti
- * ekonomsko stanje družine
- * odnos do zdravja in zdravstvene službe (stopnja samozdravljenja, skrb za zdrav način življenja)
- * izčrpen zaključek, v katerem izpostavite najpomembnejši problem v družini, ki vpliva na zdravje družinskih članov, načrt za rešitev problema in predvidene pozitivne posledice (npr. problem: oče alkoholik; načrt: zdravljenje alkoholizma, spremljanje cele družine; posledice: izboljšanje očetovega zdravja in kakovosti življenja cele družine). Možni drugi problemi: debelost, nezdrava prehrana, kajenje, smrt in žalovanje, duševne bolezni, odvisnosti, telesna aktivnost, revščina ...

3. Zbirnik zdravstvenih težav v družini – družinska problemska lista

Problemska lista je seznam zdravstvenih problemov v zadnjih treh letih za vsakega družinskega člana. Pri vsakem problemu naj študent okvirno opiše že izvedene medicinske ukrepe in načrte za prihodnje.

Obrazložitev:

Družinska medicina razume bolnika kot posameznika in hkrati kot del družine. Poznavanje družine, njenih članov ter njihovih stališč do življenja in zdravja, strukture in dinamike odnosov v njej, težav, s katerimi se srečuje, so osnova za boljše razumevanje bolnika in njegovih težav in neredko tudi za lažjo in učinkovitejšo pomoč (tako bolniku kot njegovi družini), kadar nas prosi zanjo.

OCENJEVANJE

Ocenjujemo:

1. oddan in s strani mentorja ali asistenta potrjen izdelek,
2. predstavitev seminarja v prisotnosti vsaj 10 študentov,
3. kakovost pisnega izdelka
 - predstavitev vseh predlaganih elementov
 - predstavitev družinskega drevesa
 - predstavitev družinskega profila
 - predstavitev problemske liste
4. kakovost predstavitve
 - podani ključni deli seminarja
 - podajanje jasno in razumljivo
 - podajanje in razprava časovno v skladu z navodilom
 - tehnični izgled prezentacije
 - uporabnost izročenih povzetkov

Kontaktni asistent: Ksenija Tušek-Bunc

OCENA Poročila o družini:

Datum:

Študent:

Mentor:

	Popolno ma	Deloma	Nikakor
1. Vsebina ustreza naslovu, namenu in ciljem seminarja.	2	1	0
2. Tema je prikazana na razumljiv način.	2	1	0
3. Podana vsebina ustreza predlagani.	2	1	0
4. Pisna in ustna predstavitev sta bili kakovostni.	2	1	0
5. Uporabil je svoje medicinsko znanje in dostopno literaturo.	2	1	0

Ocena: 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Podpis asistenta:

